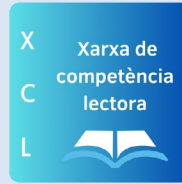

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Educació
i Formació Professional**

PADRINS DE LECTURA

PADRINS DE LECTURA

I Elaboració:

*Departament d'Educació i Formació Professional
Servei de Suports i Recursos Lingüístics*

Primera edició: octubre 2024

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No Comercial-Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a: [Creative Commons – Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional – CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

1. INTRODUCCIÓ	5
2. DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	6
3. OBJECTIUS DIDÀCTICS	6
4. FONAMENTACIÓ DE L'ACTIVITAT	7
4.1 Aprenentatge entre iguals	7
4.2 Lectura i dimensió social de la lectura	8
4.3 Comunicació oral	9
5. APRENTATGES SEGONS ELS CURRÍCULUMS	11
5.1 Què aprenen els padrins i els fillols segons el <i>Decret 175/2022, de 27 de setembre de 2022?</i>	11
5.2 Què aprenen els fillols segons el <i>Decret 21/2023, de 7 de febrer?</i>	14
6. ELS PADRINS. FUNCIONS I ACTIVITATS	16
6.1 Funcions del padrí	16
6.2 Llegir per als fillols (escollir les lectures, llegir com a model lector)	16
6.3 Escriure per llegir als fillols	18
6.4 Altres activitats	18
7. ELS FILLOLS. QUÈ SE N'ESPERA?	19
7.1 Gaudir, escoltar i parlar	19
7.2 Llegir	19
8. PADRINS I FILLOLS. PARLAR	20
8.1 La conversa	20
8.2 Exemple de conversa	22
9. ELS MOMENTS D'APADRINAMENT	26
9.1 Informació a les famílies	26
9.2 Quan quelcom comença	27
9.3 Espais i temps d'apadrinament	27
9.4 Les trobades successives	27
9.5 La durabilitat de la relació	28
10. PLANIFICACIÓ. PREPARACIÓ DE L'ACTIVITAT	28
10.1 Coordinació docent	28
10.2 La preparació i seguiment de l'activitat a l'aula dels padrins	29
10.3 La preparació i seguiment a l'aula dels fillols	35
10.4 Avaluació de l'activitat	37
11. RECURSOS	42
11.1 Contracte d'apadrinament	42
11.2 Carnet de padrins i fillols	43
11.3 Diploma de reconeixement	43

11.4 Guia per ser un bon padrí/na de lectura	44
11.5 Passos per preparar una lectura en veu alta	45
11.6 Estratègies per mantenir la conversa en català	46
11.7 Circular informativa per a les famílies	47
12. ALGUNES EXPERIÈNCIES DE CENTRES	48
13. I ARA QUÈ?	51
14. BIBLIOGRAFIA	53

1. INTRODUCCIÓ

Dins del marc del Pla Nacional del Llibre i de la Lectura i en concret dins del Pla per a la millora de la competència lectora, us presentem aquest dossier amb l'objectiu de reflexionar sobre una activitat, els *Padrins de lectura*, que fa temps que s'aplica a molts centres de primària. Com moltes de les activitats que s'estenen, de vegades és necessari fer una aturada per revisar-ne l'aplicació. La recerca ens diu que és una molt bona activitat. Està classificada dins del grup d'activitats de tutoria entre iguals, malgrat que la relació entre padrí i fillol sigui una relació asimètrica, a causa dels rols que adopten un i altre (expert-aprenent). A més, cal afegir que entre padrins i fillols hi ha una diferència d'edat notable. Per aquest fet i per les característiques que té l'activitat, fa que els *Padrins de lectura* hagi de ser considerada una activitat de centre: pels objectius que persegueix, per la coordinació que requereix entre el professorat implicat, per les qüestions organitzatives de l'alumnat, per la implicació de les famílies...

Per tant, aquest dossier té una doble finalitat. Per als centres que ja duen a la pràctica aquesta activitat, els ha de permetre revisar-la i, si escau, millorar-la, i per als centres que no la duen a terme el dossier els ha de fer considerar la possibilitat d'incorporar-la, perquè el potencial d'aprenentatge que genera és molt gran: dona resposta a moltes competències específiques de lectura, però també de transversals; i el que és més important, crea una xarxa de relacions personals tenint la lectura com a eix principal, que fa que el clima de centre millori i s'incrementi la motivació i la implicació en la lectura.

En aquest dossier hi trobareu quatre parts:

En la primera (apartats 2, 3, 4 i 5) es descriu l'activitat i es justifica per què és bona, des del punt de vista teòric (fonamentació) i pels aprenentatges que genera en els alumnes.

En la segona part (apartats 6, 7, 8 i 9) s'aprofundeix en l'activitat, oferint reflexions sobre els agents protagonistes de l'activitat, els padrins i els fillols, i sobre quina ha de ser la intervenció docent en els diferents moments de l'activitat.

En la tercera part (apartats 10 i 11) s'ofereixen recursos per aplicar l'activitat i algunes experiències de centres. Aquests apartats tenen un caire molt pràctic.

I per acabar (apartat 12) es presenta una llista de verificació per revisar l'activitat que s'està duent a terme al centre. També pot servir, si no s'està fent l'activitat, per tenir present quines accions s'han de tenir en compte per implementar-la amb èxit.

Esperem que aquest dossier sigui útil per als docents, que els serveixi per corroborar, per millorar o per incorporar una activitat molt valuosa.

2. DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Aquesta és una proposta de lectura compartida en parella on padrins i fillols comparteixen lectura, aprenen a llegir i en gaudeixen. Es tracta d'una situació de simbiosi en què tant els alumnes més grans, els padrins, com els més petits, els fillols, es beneficien d'aquesta experiència.

De manera sistemàtica i regular en el temps, en aquesta activitat padrins i fillols comparteixen espais de lectura, aprenen comportaments lectors i desenvolupen la competència lectora mitjançant la comunicació oral en català com a eix vertebrador; d'aquesta manera, l'activitat ajuda a configurar l'itinerari lector dels alumnes.

No es tracta de moments on els padrins "ensenyen a llegir" als fillols de manera mecànica ni tampoc es tracta d'espais on els alumnes més competents "reforcen" la lectura als lectors novells. Més aviat parlem d'una situació d'aprenentatge on tant padrins com fillols posen en marxa tota una sèrie d'habilitats que els permetran créixer com a lectors, desenvolupant destreses que només en interacció amb els altres s'adquireixen de manera significativa.

Parlem, doncs, de la dimensió social de la lectura, del gaudi, dels comportaments lectors, d'estratègies lectores, de la lectura expressiva, de l'escolta activa, de la responsabilitat i el compromís, i també de la comprensió i comunicació orals en català en un context real establint lligams afectius amb la lectura i contribuint a la creació d'un clima lector d'escola.

Entre els diferents aspectes que podem destacar de l'activitat, cal començar per l'organització de l'alumnat en parella; per exemple, aparellar alumnes grans (més competents a nivell de lector) amb alumnes més petits (lectors novells). Els criteris per als quals els docents poden assignar un fillol a cada padrí són diversos i estan en mans dels docents que més coneixen els seus alumnes. Tot i això, alguns criteris que ens poden ajudar a fer-ho són, entre d'altres, el nivell de competència lectora i lingüística dels infants, les seves afinitats personals o la perspectiva de gènere.

En els diversos apartats del dossier, anirem concretant les diverses qüestions fonamentals que ens serviran tant de guia com de marc de reflexió.

3. OBJECTIUS DIDÀCTICS

Padrins de lectura és una proposta d'activitat de lectura que ofereix un ampli ventall d'oportunitats d'aprenentatge, i que permet treballar i desenvolupar diferents habilitats relacionades amb les competències lingüístiques i d'aprendre a aprendre. En aquest apartat, es recullen els diferents objectius d'aprenentatge que promou l'activitat, que s'agrupen en tres blocs:

El primer bloc fa referència a l'aprenentatge col·laboratiu, ja que es tracta d'una activitat que promou l'aprenentatge a partir de les interaccions entre la parella lectora i de l'enriquiment recíproc que comporten les trobades entre padrins i fillols.

El segon bloc implica la lectura i el desenvolupament d'habilitats lectores que permeten la construcció del lector expert, així com l'adquisició de l'hàbit i del gust per la lectura, a partir de vivències enriquidores i plaents vers els llibres.

Finalment, el tercer bloc contempla els usos lingüístics i la capacitat de conversar sobre els llibres, fent ús d'un vocabulari cada cop més ric i tecnificat, i promovent la comunicació en llengua catalana.

Bloc 1: Aprenentatge col·laboratiu

- Crear moments per compartir experiències de lectura entre l'alumnat del centre per tal de construir la pròpia identitat lectora, gaudir de la dimensió social de la lectura i crear comunitat lectora.
- Aplicar estratègies d'escolta activa i de gestió de la conversa per tal d'afavorir el vincle i l'aprenentatge col·laboratiu entre les parelles lectores.
- Valorar i respectar les emocions, les aportacions i les experiències dels altres vers la lectura per tal de promoure un enriquiment recíproc i construir l'aprenentatge de manera cooperativa.
- Acceptar les responsabilitats pròpies dels diferents rols dins de la parella lectora per tal de garantir el bon funcionament de l'activitat i els aprenentatges que se'n deriven.

Bloc 2: Lectura

- Fomentar l'adquisició d'hàbits i comportaments lectors, mitjançant la creació d'un clima lector d'escola, per tal d'afavorir l'interès per la lectura i el desenvolupament de competències lectores.
- Llegir com a font de plaer i gaudi, mitjançant la vivència d'experiències lectores compartides, per tal d'establir lligams afectius al voltant de la lectura.
- Oferir models de lectura expressiva als aprenents per tal que els integrin com a bons exemples de producció.
- Compartir experiències de lectura per tal de construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

Bloc 3: Usos lingüístics

- Programar espais per parlar sobre llibres i textos, compartint estratègies lectores i itineraris lectors, per tal de generar experiències enriquidores i que permetin la construcció de coneixement entre iguals.
- Expressar-se en català fent un ús funcional de la llengua, en una situació comunicativa real, per tal d'avançar en la competència comunicativa.

4. FONAMENTACIÓ

4.1 Aprenentatge entre iguals

L'aprenentatge entre iguals fa referència a l'aprenentatge que es produeix entre persones que comparteixen un estatus o unes característiques similars i on cap no actua com a professor professional (Duran i Miquel, 2006). Malgrat compartir unes característiques, també presenten alguna diferència que permet a una d'elles assumir un rol educatiu intencional respecte l'altre. Aquesta pràctica pedagògica permet crear situacions alumne-alumne, en les quals a través dels mètodes d'aprenentatge cooperatiu s'aconsegueix mobilitzar la capacitat mediatra de què disposa l'alumnat, per tal de convertir les interaccions entre els alumnes en veritables oportunitats d'aprenentatge.

A la seva teoria sociocultural, Vygotsky (1996) ja exposa la idea que és a través de la participació en activitats culturals, sota la guia de persones adultes i companys i companyes més capaços, com els infants interioritzen els instruments necessaris per pensar i acostar-se a la resolució d'un problema de manera més madura que la que emprarien si ho fessin sols. En aquest punt Vygotsky incorpora la idea de *Zona de Desenvolupament*

Proper per fer referència al lloc on l'ensenyament és eficaç. Es tracta de la distància entre el nivell de desenvolupament real i el nivell de desenvolupament potencial. És a dir, la distància entre allò que l'alumne sap fer per si sol i allò que és capaç d'arribar a fer amb l'ajuda d'una altra persona més experta.

És d'aquesta manera com l'aprenentatge entre iguals s'estructura en aprenentatge col·laboratiu,¹ entès com un grup de procediments d'ensenyament que parteixen de l'organització de l'alumnat en petits grups heterogenis o parelles a partir dels quals l'alumnat treballa conjuntament de manera coordinada, assumint diferents rols, per aprofundir en aprenentatge, compartir i construir coneixement.

En aquest sentit, l'aprenentatge entre iguals és considerat un dels pilars de l'escola inclusiva, ja que l'aprenentatge cooperatiu no solament reconeix les diferències entre els alumnes sinó que en treu profit pedagògic i, per tant, esdevé un motor d'aprenentatge (Duran i Monereo, 2021). A través de l'aprenentatge cooperatiu, els alumnes es responsabilitzen del propi aprenentatge i s'impliquen amb el dels companys; adopten el rol de mediadors (entre company-alumne i el nou coneixement); aprenen ensenyant; desenvolupen habilitats de cooperació, imprescindibles per a conèixer en una societat democràtica, així com habilitats interpersonals i cognitives, necessàries per a l'argumentació d'idees, l'escolta activa i la negociació d'acords i consensos.

Per tal que l'aprenentatge cooperatiu esdevingui exitós, cal destacar que aquest no es produeix de forma espontània, sinó que requereix d'una preestructuració del coneixement (el rol de l'alumne-tutor, el rol de l'alumne-tutoritzat, el rol del docent) (Duran i Miquel, 2006).

4.2 Lectura i dimensió social de la lectura

A PISA 2108 publicat per l'OCDE, la competència en lectura es defineix com «la comprensió, l'ús, la reflexió i el compromís amb els textos amb la finalitat d'aconseguir objectius propis, desenvolupar el coneixement i el potencial personal, i participar en societat».

Aquesta definició evidencia que la lectura s'ha d'entendre com una activitat social i cultural ja que, com a llengua escrita, esdevé una altra manera de comunicar. Aprendre a llegir i a escriure no es pot fer amb activitats que se centrin exclusivament en processos individuals. Per al desenvolupament de les competències implicades en la lectura calen uns plantejaments educatius que tinguin en compte les interaccions socials necessàries per a la construcció de significats. Així doncs, l'ensenyament de la lectura s'ha de fer a partir dels seus usos, en contextos en què pren el seu sentit i funcionalitat.

Tal com exposa Juan Cruz (2023) qualsevol activitat de lectura compartida és un activitat de familiarització amb el llenguatge escrit, ja que l'alumnat pot observar un model: com orienta i subjecta el text, com passa les

¹Vegeu el document d'orientació sobre aprenentatge cooperatiu publicat pel Departament d'Educació i disponible en línia a https://documents.espai.educacio.gencat.cat/documents_publics/Centres/Mesures_suports_universals/3_aprenentatge_cooperatiu.pdf [consulta: 12 d'agost de 2024]

pàgines, on mira, etc. A més a més s'han proposat algunes formes de lectura compartida en les quals es realitza un ensenyament explícit de coneixements sobre el llenguatge escrit. Un dels noms que se li ha donat és lectura compartida amb referència a *allò imprès*.

La dimensió social de la lectura també es veu reflectida en l'enfocament competencial del currículum, en què "ser competent" significa ser capaç d'actuar i de resoldre. D'aquesta manera, les situacions d'aprenentatge s'han d'articular de manera que es faci evident que la lectura és una font inesgotable de recursos per respondre a situacions problemàtiques de tota mena.

En la concreció dels contextos socials per a l'ensenyament de la lectura, cal tenir present algunes propostes que aportin noves perspectives i experiències que afavoreixin la convivència entre alumnes i la vivència de noves realitats. Els alumnes s'han de sentir protagonistes en les activitats que s'organitzin i cal que siguin conscients del seu rol en l'aprenentatge. Aquests contextos han de generar situacions rellevants i globals, que els permetin desenvolupar habilitats personals i socials. També, han de promoure diversitat d'interaccions i el treball cooperatiu, així com la iniciativa i l'autonomia personal.

Algunes pràctiques que es poden implementar a l'aula per afavorir la dimensió social de la lectura són les converses literàries, la lectura compartida, la lectura en parelles i, també, l'apadrinament lector, entre d'altres.

4.3 Comunicació oral

Aprender a parlar és una experiència social. Des d'aquesta perspectiva Gumperz i Hymes (1972) van introduir la noció de *competència comunicativa* i la van definir com «allò que un parlant necessita saber per comunicar-se de manera eficaç en contextos culturalment significants». En qualsevol discurs, a més de la competència lingüística entren en joc les condicions socials de producció.

El 1981 Michel Canale va establir el marc de la competència comunicativa, que segons ell inclou quatre grans àrees de coneixements i habilitats:

- Competència lingüística: relacionada amb el domini del codi lingüístic (fonètica, lèxic, semàntica, morfologia i sintaxi).
- Competència sociolingüística: relacionada amb els coneixements i les habilitats dels parlants per adequar les produccions a les situacions de comunicació, el propòsit i les normes d'interacció.
- Competència discursiva: relacionada amb la combinació de les formes gramaticals i dels significats per aconseguir un text coherent i cohesionat.
- Competència estratègica: relacionada amb els estratègies de comunicació verbal i no verbal que es poden usar per compensar les diferències provocades per limitacions i insuficiències i per afavorir l'efectivitat de la comunicació. Inclou les estratègies de cortesia.

La realització d'aquestes propostes educatives, igual que la gran majoria d'activitats que es duen a terme al centre, requereixen de la competència comunicativa oral. L'escola, com a espai formador, ha de potenciar i garantir que els alumnes adquireixin una bona competència comunicativa que els ajudi a desenvolupar-se en societat.

Segons Cassany et al. (1993), la competència comunicativa requereix que l'interlocutor conegui el registre que convé utilitzar a cada situació, el que ha de dir, els temes que són apropiats, el moment, el lloc, les rutines comunicatives, entre d'altres.

Així doncs, cal fomentar en els alumnes l'ús de la llengua en diferents contextos, usant un registre adequat i amb locutors diversos a partir de situacions reals i funcionals que es puguin dur a terme dins l'escola. Per això, és necessari planificar un seguit d'estratègies que permetin el creixement lingüístic de l'alumnat i, per fer-ho, cal comptar amb uns bons models de referència.

Aprendre a llegir és aprendre a parlar d'allò que s'ha llegit

Aidan Chambers

La conversa sobre la lectura proporciona moments per començar a desenvolupar el llenguatge de conversa i deixar de banda el llenguatge de consigna així com desenvolupar el llenguatge literari: aprendre com funciona una conversa, la importància dels torns, de parar atenció als companys per poder fer aportacions i començar a apropiat-se i construir formes d'expressió oral reflexionades, que tinguin en compte el que acaben de llegir...

D'aquesta manera, la lectura dona accés a les estructures i el vocabulari propis de la llengua escrita, perquè puguin anar apropiant-se-la des de la proximitat i accedir a la llengua catalana a través del llenguatge literari, oferint un ampli ventall de vocabulari i formes d'expressió.

La lectura compartida té un caràcter especial ja que és el tipus d'activitat que es pot utilitzar per al desenvolupament de diverses habilitats. Per exemple, per mitjà de la lectura compartida es pot treballar el llenguatge oral: enriquir el vocabulari, practicar habilitats inferencials, familiaritzar-se amb estructures sintàctiques complexes, practicar amb l'estructura dels textos, especialment la narrativa.

En aquest tipus de lectura, a més de comentar el contingut del text, s'assenyalen i comenten qüestions relacionades amb la forma; per exemple:

- "Això és la coberta del llibre"
- "El títol d'aquest llibre és..."
- "Aquí hi ha la part de dalt de la pàgina; començo a llegir aquí"
- "En arribar al final de la línia, segueixo aquí"
- "Quan acabo la pàgina, continuo en aquesta altra, així"
- "Això està escrit només en lletres majúscules"
- "Aquesta paraula i aquesta altra són iguals. Són la paraula..."
- "Aquí hi ha un número, cada pàgina en té un"
- "Això no és una lletra. Es diu punt i significa que m'he d'aturar un moment"

Tot això es complementa assenyalant amb el dit el que s'està llegint en cada moment i amb petites activitats o proves com comptar les lletres que té una paraula, veure quantes vegades es repeteix una paraula, comprovar què succeeix si es llegeix a l'inrevés (de baix a dalt o de la dreta a l'esquerra).

En aquest sentit, es tracta que el padrí s'adapti a la conversa que pugui mantenir amb el fillol tot i que cal tenir en compte que no parlem de rebaixar el nivell de vocabulari sinó mantenir-lo, sobretot aquell que té a veure amb el lèxic específic referit al text escrit, com per exemple: paraula, lletra, frase, paràgraf, títol, autor/a, etc.

A l'[apartat 10.2 \(Orientacions per desenvolupar una conversa\)](#) podreu trobar altres exemples per elaborar un guió de preguntes.

5. APRENTATGES SEGONS ELS CURRÍCULUMS

L'activitat *Padrins de lectura* és una proposta d'aprenentatge de gran potencial que permet que padrins i fillols intercanviïn una experiència educativa enriquidora, la qual fomenta un aprenentatge competencial i vivencial.

Per tal de destacar les possibilitats d'aprenentatge que ofereix l'activitat, s'han revisat els vigents decrets que regulen els ensenyaments de l'educació infantil i l'educació bàsica. A continuació, es mostra una selecció de les competències clau, competències específiques, criteris d'avaluació i sabers que promou l'activitat *Padrins de lectura*. Per tal de fer aquesta selecció, s'ha optat pel model més estàndard en què acostuma a desenvolupar-se la proposta: alumnes de cycle inicial com a fillols amb alumnes de cycle superior com a padrins. A més a més, també es presenta una selecció curricular de l'educació infantil per als casos en què es decideix fer participar l'alumnat d'aquesta etapa. En cas que es decidís implicar l'alumnat de cycle mitjà, aquesta proposta curricular es podria adaptar per a aquests cursos.

Decret 175/2022, de 27 de setembre de 2022, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

En aquesta primera selecció, es fa referència als aprenentatges que es promouen amb l'alumnat de cycle inicial (fillols) i amb l'alumnat de cycle superior (padrins). L'activitat *Padrins de lectura* promou, especialment, el desenvolupament de les competències específiques i sabers de l'àrea de Llengua Catalana, així com promou la competència personal, social i d'aprendre a aprendre.

COMPETÈNCIES DE LES ÀREES LINGÜÍSTIQUES

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
	Pad.	Fill.
CE2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevants, valorant, de manera progressiva autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.	2.1 2.2	- -
CE3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.	3.1 3.2	- -
CE4. Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.	4.1 4.2 4.3	4.1 4.2 4.3

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CRITERIS D'AVUACIÓ

	Pad.	Fill.
CE7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.	7.1 7.2	7.1 7.2
CE8. Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.	8.1	8.1

COMPETÈNCIES CLAU

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVUACIÓ	
		Pad.	Fill.
Competència Personal, Social i d'Aprenre a Aprenre	CPSAA3. Reconèixer i respectar les emocions i experiències dels altres, participar activament en el treball en grup, assumir les responsabilitats individuals assignades i utilitzar estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.	3.1 3.2	3.1 3.2

SABERS

	Padrins	Fillols
Comprensió lectora	– Lectura en veu alta amb entonació i ritme fluids, amb preparació prèvia.	– Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia. – Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.

Padrins**Fillols****Educació literària**

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.
- Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Exploració de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

Comunicació oral

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en totes les situacions.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals pactats, amb respecte a les normes de cortesia lingüística.

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aula.
- Comprensió de textos orals de tipologia diversa en diferents formats i mitjans.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula.
- Reconeixement i utilització d'estratègies bàsiques de cortesia lingüística.

Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil.

En aquesta segona proposta, es presenten els aprenentatges per a l'alumnat del segon cicle de l'educació infantil, els quals se centren en el desenvolupament de les competències específiques de l'eix 2 i 4, així com els sabers relacionats amb les habilitats comunicatives i la literatura infantil.

SEGON CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CRITERIS D'AVALUACIÓ

EIX 2. Un infant que es comunica

CE2. Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.

- Manifestar habilitats per comunicar-se i interactuar a través de diferents llenguatges, ajustant l'expressió al context verbal, matemàtic, corporal, plàstic, musical i digital.
- Evocar i expressar espontàniament idees, sentiments, emocions i vivències mitjançant diferents llenguatges i formats.
- Mostrar interès per la descoberta progressiva de la relació entre el text oral i l'escrit, en contextos funcionals, participant en situacions significatives d'aproximació al llenguatge escrit.
- Gaudir i participar en propostes de literatura infantil, explorant, descobrint i apreciand la bellesa del llenguatge literari.

EIX 4. Un infant que forma part de la diversitat del món

CE1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.

- Establir relacions i vincles saludables amb els altres que respectin la convivència, la diversitat i la igualtat de gènere.
- Participar en propostes de grup acceptant les dinàmiques i el funcionament acordat.

CE2. Apreciar progressivament l'entorn social i cultural proper i la seva diversitat, mostrant interès i respecte per conviure.

- Relacionar-se de forma natural i respectuosa manifestant interès per les persones de l'entorn proper i per la seva llengua.
- Participar en situacions d'ús de diferents llengües, mostrant curiositat i respecte per la diversitat de perfils lingüístics.

SABERS

Aproximació al llenguatge escrit

- Descoberta de l'ús social de la lectura i l'escriptura, de la seva funcionalitat i significativitat en situacions comunicatives reals.
- Habilitats interpretatives en la lectura d'imatges i descodificació de signes visuals cada vegada més complexos.
- Ús significatiu d'estratègies per aproximar-se a la lectura: formulació d'hipòtesis; identificació de paraules i lletres significatives i usuals; utilització del context i del format de l'escrit, i ús de les il·lustracions, gràfics i altres imatges que acompanyen els textos.

Literatura infantil

- Vivència de la literatura com un espai d'experiència amb sentit per si mateix.
- Gaudi de la literatura com a pràctica compartida.
- Enfortiment de vincles afectius i lúdics amb les persones que comparteixen els relats i amb els textos literaris.
- Interès per les converses i diàlegs sobre textos literaris que eduquin la sensibilitat i el respecte i nodreixin la imaginació i la curiositat.
- Descoberta de les biblioteques com a espais de gaudi i aprenentatge.

Intenció i elements de la interacció comunicativa

- Manifestació d'empatia i assertivitat en moments de relació i comunicació amb la resta d'infants i amb les persones adultes de referència.
- Utilització de normes socials d'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potenciïn el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança.

Comunicació oral. Expressió, comprensió i diàleg

- Ús progressiu de la llengua oral en situacions quotidianes per evocar i relatar fets, per expressar i comunicar idees, desigs i sentiments, com a forma d'estructurar el propi pensament.
- Participació i escolta activa en situacions habituals de comunicació: converses, contextos de joc i diferents situacions de la vida quotidiana.

6. ELS PADRINS. FUNCIONS I ACTIVITATS

6.1 Funcions del padrí

Els alumnes més grans assumeixen una gran responsabilitat i alhora un repte: acompanyar els alumnes més petits de l'escola en el procés lector. Hauran de posar en marxa tota una sèrie d'estratègies i habilitats per dur a terme el compromís que adquireixen amb el petits, com per exemple:

- Seleccionar les lectures de manera acurada.
- Preparar-se la lectura en veu alta de l'obra seleccionada.
- Planificar la conversa sobre el text que tindran amb el seu fillol.
- Llegir com a model lector.
- Parlar com a model lingüístic en català.

6.2 Llegir per als fillols

Escollir les lectures

En tots els casos, cal considerar els diversos gèneres discursius a l'hora d'escollir les lectures. Quan sorgeix una necessitat comunicativa, la forma que adoptarà la comunicació serà diferent en funció de l'objectiu comunicatiu (propòsit), el context en què ha sorgit la necessitat, l'emissor del missatge i l'audiència que l'ha de rebre. Aquesta forma és el gènere discursiu i inclou el missatge textual (oral o escrit), però també el comportament extratextual, i l'un i l'altre es condicionen entre si.

També cal tenir en compte la diversitat de textos (Fons, 1999) que cal posar a l'abast dels infants (grans i petits). Fer possible que l'alumnat els experimenti és fonamental per a un correcte desenvolupament de la competència lectora: textos d'ús pràctic que ens permeten resoldre qüestions de la vida quotidiana; textos d'ús científic que ens donen accés a la informació i formes superiors de pensament; textos literaris cabdals en la construcció i desenvolupament de la competència comunicativa i lectora.

La literatura és el millor instrument que posseïm per adquirir moltes competències. Per dominar el llenguatge i la lectura, per advertir com el llenguatge busca efectes en el receptor o com ens endossa implícits que ens permeten valorar el llenguatge publicitari, polític, financer, etc. Però també perquè l'imaginari literari ens educa sentimentalment. La seva potència és tan enorme que totes les col·lectivitats humanes l'han utilitzat sempre en totes les seves cultures.

Teresa Colomer

Els padrins, en un primer moment, són els qui escullen l'obra concreta per llegir als seus fillols. Més endavant, a mida que es comenci a configurar l'itinerari lector dels fillols, també seran ells els qui proposaran les lectures que més els agraden als seus padrins. És important en aquest sentit que els docents preparem una petita selecció pensada per als moments d'apadrinament lector per acompanyar als padrins en aquesta tasca tan delicada, la primera en què s'enfrontaran com a models lectors.

Llegir per als fillols

Llegir en veu alta² requereix un procés de preparació del text molt acurat i amb implicació per tal de captivar l'auditori. La lectura en veu alta té veritable sentit si es considera com una situació de comunicació que, com a tal, requereix que sigui escoltada i entesa per un auditori que generalment no disposa del text. Els padrins hauran de tenir en compte la intenció de la lectura en veu alta, la dicció, la veu, la posició del cos i l'organització del text.

En aquest sentit caldrà que tinguin en compte també, els següents aspectes:

- *Aspectes relacionats amb la situació comunicativa:*
 - Gaudir fent una lectura expressiva.
 - Projectar la veu.
 - Mantenir una bona postura corporal.

- *Aspectes relacionats amb la fluïdesa lectora:*
 - Llegir a un ritme i una velocitat adequats.
 - Ajustar la velocitat al tipus de text i a l'objectiu de la lectura controlant la respiració.
 - Entonar adequadament les paraules.
 - Llegir amb una pronúncia adequada.
 - Respectar els signes de puntuació.

- *Aspectes relacionats amb la seva percepció com a lector que forma part d'una comunitat:*
 - Adonar-se que forma part d'una comunitat escolar on es comparteixen els textos i on ens podem expressar a través de la lectura en veu alta.
 - Llegir per comunicar un text a un auditori.

Així doncs, el padrí de lectura caldrà que prepari la lectura en veu alta del text a consciència, dedicant-hi el temps necessari i amb l'acompanyament i guiatge del docent. A l'apartat 10 del dossier veureu exemples concrets de com acompanyar l'alumnat en aquest aspecte.

²Vegeu el dossier La lectura expressiva publicat pel Departament d'Educació i disponible en línia a https://xtec.gencat.cat/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0091/e038df67-e978-493b-bc9d-1a8a953d231f/4_lectura-expressiva.pdf

6.3 L'escriptura: escriure per llegir als fillols

Els padrins, a més a més de poder tenir a l'abast tot aquest repertori literari per poder seleccionar què llegiran als seus fillols, esdevenen també escriptors literaris i poden crear textos amb un destinatari concret: els seus fillols. Es tracta doncs, d'incloure situacions significatives i funcionals d'escriptura a l'aula en un context real.

Un poema, un acròstic, un conte breu, un còmic... creat pel padrí específicament per al seu fillol. Aquesta activitat desencadenarà tot un seguit d'estratègies d'escriptura, com la planificació, la redacció, la correcció i l'edició del text, que el padrí posarà en marxa sota el paraigua de la motivació i la significativitat: escriure amb sentit.

El vincle personal que es va teixint a mesura que padrí i fillol comparteixen lectures serà l'eix vertebrador d'aquesta motivació per aconseguir que els padrins esdevinguin escriptors competents.

6.4 Altres activitats

A partir de la proposta d'apadrinament lector, padrins i fillols poden compartir situacions que fomentin el vincle, la lectura i l'ús de la llengua catalana més enllà dels moments d'apadrinament. Aquestes són algunes propostes:

- Biblioteca del centre:

Anar conjuntament a la biblioteca del centre representa una bona situació perquè els padrins acompanyin els fillols en la seva exploració i els ajudin a endinsar-se en les diverses seccions i propostes que es fan des d'aquest espai. Així, poden compartir gustos i fer descobriments junts i, en definitiva, parlar de llibres. Es tracta també d'una bona ocasió en la qual el fillol pot escollir la lectura que vol que li faci el seu padrí.

- Sortida a la biblioteca del barri:

Fer una sortida del centre per visitar conjuntament la biblioteca municipal és una proposta engrescadora tant per als padrins com per als fillols. Es tracta d'un dia singular i especial on comparteixen una gran descoberta entorn la lectura.

- Creació d'un punt de llibre:

Podem plantejar l'activitat com un espai d'interacció més lúdica on padrins i fillols creen un punt de llibre conjuntament per utilitzar a les sessions d'apadrinament.

També es pot plantejar com una activitat que padrins i fillols faran per separat: el punt de llibre es pot lliurar com a regal en alguna situació especial, com és un aniversari o pel dia Sant Jordi, per exemple.

- Dies especials:

- Dia de la llengua materna:

- Es tracta d'un dia per donar acollida a la diversitat lingüística que hi ha als centres. Aquest pot ser un bon moment perquè els padrins comparteixin lectures amb la seva llengua materna o amb la del fillol.

- Dia de la poesia:

- És un bon dia per compartir textos poètics, però també perquè els padrins recitin als fillols i els fillols també es preparin un poema per recitar als seus padrins.

- Dia de Sant Jordi:

- Es poden plantejar diverses activitats: la visita conjunta de padrins i fillols a les parades de llibres i roses, la creació conjunta de dracs i roses, la lectura o representació de la llegenda dels més grans als més petits...

- Dia de la lectura en veu alta:

- El 16 de febrer se celebra el dia Mundial de la Lectura en Veu Alta, una bona ocasió per engrescar l'alumnat a preparar una lectura per llegir en veu alta i compartir-la amb algun company/a. En aquest cas, es pot promoure que els padrins preparin una lectura per als seus fillols o, fins i tot, que els fillols es prepararessin un breu text per compartir-lo en veu alta amb el seu padrí.

7. ELS FILLOLS

7.1 Gaudir i escoltar

Els alumnes més petits, els fillols, reben l'atenció i l'acompanyament dels padrins, s'emmirallen en ells i n'aprenen sovint des de l'admiració. Sobretot gaudeixen de la lectura i la literatura com a font de plaer, vivenciant la dimensió més social de la lectura i sentint-se lectors dins una comunitat lectora.

Llegir és una vivència interpersonal i privada, però també interpersonal i pública que implica incorporar als altres en l'experiència de la lectura per comentar, recomanar, compartir lectures, confrontar interpretacions, discutir implícits... En el sí d'una comunitat lectora l'infant gaudeix de la lectura compartida, de les converses sobre llibres entre lectors. Tal com explica Txell Sota (2015), «escoltar una bona lectura és un plaer. Ens distreu, ens encoratja a llegir, ens transmet sensacions... Ens ensenya a escoltar. El gust per la lectura comença per escoltar. Els nens i les nenes necessiten contes i històries, però també necessiten pares, mares, germans, germanes, amics o amigues que els expliquin contes, que els expliquin històries. Les ganes de llegir es poden encomanar escoltant com una altra persona llegeix.»

En el seu paper els fillols desenvolupen l'escolta activa i hàbits lectors i es nodreixen de repertori lingüístic ja que la literatura aporta una sintaxi estructurada, un vocabulari ric i un llenguatge simbòlic i poètic que els dona eines per narrar-se i expressar-se més enllà del llenguatge fàctic.

7.2 Llegir

Els lectors novells necessiten dues habilitats fonamentals per aprendre a llegir: el reconeixement de paraules i la comprensió lingüística.

Al principi, el reconeixement de paraules implica un procés de descodificació (la capacitat de traduir paraules escrites en sons del llenguatge oral), però després va progressant fins que l'infant pot llegir paraules amb més

fluïdesa. La comprensió lingüística consisteix a entendre les paraules que es llegeixen. En aquesta activitat, el treball de la comprensió va lligada a la conversa que s'estableix entre padrí i fillol, ja que és a través del diàleg que s'aprofundeix en el significat del text.

Durant el moment d'apadrinament, es pot fomentar que el padrí convidi el fillol a llegir i a entrar en contacte amb la lectura d'una manera còmoda. El padrí pot proposar diferents reptes, com llegir una paraula molt repetida en el text, llegir el títol, llegir el nom del protagonista, entre d'altres. També, en funció de l'atreviment del fillol, es pot proposar que llegeixi allò que ha llegit el padrí, a mode de repetició, i també deixar espai perquè el fillol provi de llegir, si li ve de gust. Cal ser conscient de l'edat i del moment evolutiu del fillol per provar diferents propostes, per tal d'assegurar-se que el fillol gaudeix de l'activitat.

Al llarg de les trobades entre padrins i fillols, també és recomanable que el padrí destaquï i demostrï al seu fillol els avenços i progressos que ha anat fent amb la lectura. Aquest reconeixement anima el fillol i el segueix engrescant per gaudir de la lectura.

8. PADRINS I FILLOLS: PARLAR

8.1 La conversa

La llengua oral és l'habilitat que ens permet comunicar-nos i estructurar el pensament, i que acompanya els processos d'aprenentatge a partir de la reflexió i la conversa. La relació entre oralitat i lectura permet accedir al coneixement del codi escrit, a la seva interpretació i comprensió, i a la generació de nous aprenentatges a través dels textos. La lectura també contribueix a la millora de l'expressió oral: mitjançant la lectura els alumnes aprenen nou vocabulari, estructures morfosintàctiques, gèneres discursius... També accedeixen a textos estructurats i ben cohesionats que els poden servir de model per a l'expressió oral.

Cal tenir en compte, a més, que les habilitats de llengua oral (tant la comprensió com la producció orals) funcionen com a predictor de la competència lectora que adquirirà l'alumne al llarg de l'escolaritat.

El fet de compartir la lectura amb el padrí dona al fillol una oportunitat d'interacció oral molt valuosa: junts construeixen coneixement, parlen de llibres i utilitzen la llengua catalana per fer-ho en una situació comunicativa real, on es posen en pràctica, entre d'altres, les convencions pròpies d'aquest tipus de comunicació.

És per això que és important pensar en les intervencions orals que s'oferiran al fillol abans, durant i després de la lectura així com la qualitat lingüística d'aquestes intervencions, emprant la llengua catalana en l'acte comunicatiu des d'un primer moment, ja que els padrins, en aquestes situacions d'apadrinament, esdevenen models lingüístics per excel·lència.

D'altra banda, cal tenir en compte que en aquesta situació comunicativa tant padrins com fillols posen en marxa les funcions comunicatives que constitueixen les categories generals i també més abstractes, que permeten organitzar els continguts de la llengua oral. En aquest sentit, M. José del Río (2003) es refereix a cinc *funcions comunicatives* que podem distingir:

- *Regular l'acció*: permet regular de manera efectiva l'activitat de l'interlocutor.
- *Gestió de la comunicació i fórmules socials*: permet participar en diferents situacions comunicatives, adequant-se als diferents contextos socials i diferents interlocutors.
- *Informar*: permet al parlant aportar informació objectiva o subjectiva de manera espontània o perquè se li demana. Alhora l'interlocutor dona mostres de rebre la informació aportada.
- *Obtenir informació*: permet al parlant obtenir informació del seu interlocutor.
- *Metalingüística*: permet al parlant fer una reflexió sobre el mateix llenguatge. S'utilitza per referir-se al mateix llenguatge, als dobles sentits o a les ambigüitats de la llengua, als aspectes literaris...

D'aquesta manera es posen en marxa les *habilitats comunicatives* enteses com un conjunt d'estratègies verbals i no verbals amb les quals les persones porten a terme determinats objectius comunicatius. Cada habilitat lingüística es relaciona amb una determinada funció, però de vegades amb més d'una. Aquestes habilitats van evolucionant i ampliant-se a mesura que l'individu té la possibilitat d'exercitar-les i desenvolupar-se comunicativament. Per tant, les habilitats comunicatives varien amb l'edat: s'amplien, augmenten, es complementen.

Algunes de les habilitats comunicatives relacionades amb les funcions són:

La proposta de *Padrins de lectura* esdevé una oportunitat comunicativa que promou l'ús de la llengua catalana entre l'alumnat mitjançant l'ús d'aquestes habilitats. Per fer-ho possible, cal incidir en el fet que la llengua de comunicació entre padrins i fillols és el català i, per tant, és necessari posar a la seva disposició diferents recursos i suports per tal de facilitar-ne el seu ús.

8.2 Un exemple de conversa

Imaginem una conversa entre un padrí (Martí, alumne de 6è) i una fillola (Mariona, alumna d'15). El padrí ha triat el llibre *Quan neix un monstre*³, de Sean Taylor i Nick Sharratt.

A la primera trobada...

Exponent	Estratègia	Habilitat	Funció
<i>P: Hola! Soc el Martí, el teu padrí de la lectura.</i>		Saludar Presentar-se	Gestió de la comunicació i fórmules socials
<i>P: Tu ets la Mariona, oi?</i>		Preguntar	Obtenir informació
<i>F: Hola! Sí...</i>		Saludar	Gestió de la comunicació i fórmules socials
<i>P: Jo tinc 11 anys i vaig a la classe de 6è.</i>		Informar de fets	Informar
<i>P: I tu? Quants anys tens?</i>		Preguntar	Obtenir informació
<i>F: (La Mariona no contesta, li mostra la mà amb cinc dits oberts).</i>	Gest. Comunicació no verbal.	Informar de fets	Informar
<i>P: Ah! Molt bé! Cinc anys!</i>	Sobreinterpretació. El padrí posa paraules al gest del fillol. Elogiar.	Informar de fets	Informar
<i>P: Mira! T'he portat aquest conte... El llegim?</i>	Actitud acollidora	Suggestir accions	Regular l'acció

³Publicat per Joventut l'any 2007.

Una possible conversa abans de la lectura...

Exponent	Estratègia	Habilitat	Funció
P: Ara et llegiré el títol...	Assenyalat aspectes de la forma del text.	Informar de fets	Informar
P: «Quan neix un monstre»	Acompanya la lectura amb el dit.	Informar de fets	Informar
P: Mira! Aquí hi diu "monstre", que comença amb la mateixa lletra que comença el teu nom.	Assenyalat la lletra amb el dit.	Reflexionar sobre la llengua	Metalingüística
F: Sí, la meua mare també la té...		Reflexionar sobre la llengua	Metalingüística

Durant la lectura...

Exponent	Estratègia	Habilitat	Funció
<p>P: (llegeix) «Quan neix un monstre...hi ha dues possibilitats! O bé és un monstre que habita els boscos llunyans o bé és un monstre que viu sota el teu llit.»</p> <p>P: (llegeix) «Si és un monstre que viu al boscos llunyans, doncs ja està, però si és un monstre que viu sota el teu llit, aleshores...hi ha dues possibilitats!»</p> <p>P: (llegeix) «O bé se't menja, o bé us feu amics i te l'endús a l'escola»</p>	<p>Utilitza el gest per a la comprensió del lèxic.</p> <p>Posa èmfasi en l'exponent «<i>hi ha dues possibilitats</i>» i en l'exponent «<i>doncs ja està!</i>»</p>	Narrar	Informar

Exponent	Estratègia	Habilitat	Funció
<p>P: Què et sembla la història del monstre? Saps algun altre conte de monstres divertits com aquest?</p>	<p>Motiva el fillol a parlar.</p> <p>Intenta que el fillol faci connexions amb altres llibres.</p>	<p>Demandar l'opinió</p> <p>Preguntar</p>	<p>Obtenir informació</p>
<p>F: No... una peli.</p>		<p>Donar informació</p>	<p>Informar</p>
<p>P: Una pel·lícula de monstres, vols dir? Ah! ja ho sé! Monstres S. A.!, oi que sí?</p>	<p>Fa una expansió, reelabora l'aportació del fillol.</p> <p>Reafirma la connexió del tema del conte amb la pel·lícula.</p>	<p>Suggestir</p>	<p>Regular l'acció</p>
<p>P: (llegeix) «Si se't menja... doncs ja està. Però si te l'enduus a l'escola...» P: A veure si saps què passa ara... Hi ha...</p>	<p>Utilitza el gest per a la comprensió del lèxic.</p> <p>Posa èmfasi en l'exponent «doncs ja està!»</p> <p>Convida a fer una hipòtesi de l'exponent "hi ha dues possibilitats": proposa un encadenament (frase inacabada perquè l'acabi el fillol).</p>	<p>Suggestir</p>	<p>Regular l'acció</p>
<p>F: «Dues possibilitats!»</p>			
<p>P: Molt bé! «Hi ha dues possibilitats!»</p>	<p>Elogia.</p> <p>Reformula.</p>	<p>Felicitar</p>	<p>Gestió de la comunicació i fórmules socials.</p>

Després de la lectura...

Exponents	Estratègia	Habilitat	Funció
<i>P: I vet aquí un gat i vet aquí un gos, aquest conte ja s'ha fos. I vet aquí un gos i vet aquí un gat, aquest conte s'ha acabat! Ja ho sabies això?</i>	Tancament de l'activitat	Parlar del significat d'una expressió.	Metalingüística
<i>F: No... sabia dir: «conte contat, conte acabat»</i>		Donar informació	Informar
<i>P: "Molt bé! S'assemblen força. Quan t'he dit «vet aquí un gos aquest conte ja s'ha fos», fos també vol dir que s'ha acabat!</i>	Elogiar. Fer aclariments	Parlar sobre el significat d'una expressió	Metalingüística
<i>P: T'has fixat en els dibuixos del monstre? Són molt divertits, oi? Vols que els mirem junts?</i>	Convida el fillol a participar.	Suggestir	Regular l'acció
<i>P: Mira, té dues banyes molt xules i és tot pelut...T'has fixat en els ulls?</i>	Assenyala les imatges. Convida el fillol a participar.	Descriure	Informar
<i>F: Si, té un ull taronja i un de blau</i>		Descriure	Informar
<i>P: I tant! Un ull és de color taronja i l'altre és blau. Veig que t'hi fixes molt.</i>	Elogiar. Fer aclariments	Felicitar	Gestió de la comunicació i fórmules socials

Quan s'acomiaden...

Exponent	Estratègia	Habilitat	Funció
<p>P: Bé, Mariona, ens hem d'acomiadar fins la setmana que ve.</p> <p>F: Adéu, Martí, fins la setmana que ve.</p>	Tancament de l'activitat i comiat	Acomiadar-se	Gestió de la comunicació i fórmules socials
<p>P: Escolta... Vols que et porti un altre conte de monstres la setmana vinent?</p>	Motivació i participació	Suggerir	Regular l'acció
<p>F: Síii, gràcies, Martí"</p>		Agrair	Gestió de la comunicació i fórmules socials

9. ELS MOMENTS D'APADRINAMENT

9.1 Informació a les famílies

Abans d'iniciar l'activitat *Padrins de lectura*, cal que les famílies dels alumnes implicats estiguin informades i en coneguin amb detall el funcionament i els objectius.

Les famílies han de saber en què consisteix l'activitat, com s'organitzaran les trobades i com es planificaran, quina durada tindran, quin rol i responsabilitats hauran d'assumir els seus fills/es, quins objectius es plantegen, entre d'altres. Cal fer evident a les famílies el potencial d'aprenentatge que aquesta activitat presenta per als padrins, destacant que els alumnes aprenen mentre expliquen i s'adapten a les necessitats dels alumnes més petits, fet que suposa tot un repte que dona resposta a les competències del currículum. També, en cas que el centre escolar ja tingui experiència duent a terme l'activitat, es poden presentar les vivències d'antics alumnes per il·lustrar aquest intercanvi i conèixer l'experiència de manera més personal.

Per tal d'assegurar que la informació arriba a totes les famílies, es recomana presentar l'activitat a la reunió d'inici de curs, tant dels padrins com dels fillols, ja que es considera un aspecte rellevant a destacar en l'explicació de l'organització del curs escolar. A més a més, també és un bon moment per resoldre dubtes i per traslladar a les famílies l'enriquiment que ofereix *Padrins de lectura*. D'altra banda, es pot animar a les famílies a preguntar i a conversar amb els seus fills/es sobre aquesta activitat.

Finalment, també es recomana enviar una circular informativa la setmana abans d'iniciar els *Padrins de lectura*. D'aquesta manera, s'informa del seu començament i també es recorda la seva intencionalitat. Trobareu un exemple de circular a [l'apartat 11 \(«Recursos»\)](#).

9.2 Quan quelcom comença

El punt de partida d'aquesta situació d'aprenentatge comença en el moment en què es coneixen els padrins i els fillols. Els tracta d'un moment amb una càrrega emocional importantíssima que no deixa indiferents ni grans ni petits.

Tot allò que és cognitiu passa pel filtre de l'afectivitat. Podeu pujar-hi de peus. En la base de qualsevol mètode hi ha una relació afectiva que té un pes molt important i que condiciona el procés d'ensenyament-aprenentatge. El millor mètode, sense el bany de l'afectivitat, perd bona part de la seva eficàcia.

Jaume Cela (1996)

Per tant, cal que des de l'escola es preparari aquest moment amb la solemnitat i la rellevància que es mereix. Hi ha diverses experiències de com fer-ho. Hi ha centres, per exemple, que reuneixen padrins i fillols en una sala d'actes, amb escenari i micròfon, on l'equip docent fa les presentacions oficials davant l'auditori d'alumnes. De vegades s'aprofita aquest moment per lliurar als padrins i als fillols un carnet que els acredita com a tals i que els permetrà gaudir de la proposta al llarg del curs. D'altres centres, elaboren un contracte de responsabilitat que signen tant padrins com fillols abans d'iniciar l'activitat. També hi ha centres que organitzen una primera trobada on padrins i fillols comparteixen una activitat lúdica per trencar el gel i anar-se coneixent, com per exemple l'elaboració conjunta d'un punt de llibre.

Cada escola i cada equip docent decidirà el contingut d'aquesta primera trobada, però en tots els casos cal que sigui planificada amb cura i detall, per dotar-la de la significativitat que té per ella mateixa.

9.3. Espais i temps d'apadrinament

L'equip docent ha de definir espais i temps relaxats, còmodes i que permetin una certa intimitat perquè padrins i fillols comparteixen la lectura. Caldrà tenir en compte aspectes com la comoditat, la tranquil·litat, la il·luminació i l'ambient adequat de l'entorn. La periodicitat de les trobades també cal que sigui força regular: una vegada per setmana, per exemple, sempre tenint en compte que cal planificar el temps que necessiten els padrins per preparar la lectura amb antelació a la trobada.

9.4. Les trobades successives

A mesura que padrins i fillols van compartint lectures, simultàniament van compartint vivències i emocions i creant vincles cada vegada més forts. Les trobades són molt esperades tant per petits i grans i cada vegada més gratificants i enriquidores.

Al llarg del curs és convenient que l'equip docent planifiqui trobades "especials" entre padrins i fillols. Es tracta d'ampliar espais i temps de relació, de vincle, de conversa i de vivències. Alguns centres aprofiten jornades en dates assenyalades, com per exemple Sant Jordi, per organitzar tallers entre padrins i fillols o programen sortides conjuntes, d'àmbit més lúdic, com per exemple el dia de Dijous Gras o de contingut més cultural, com anar junts al teatre. També són interessants les activitats que de vegades es proposen entre padrins i fillols en l'àmbit col·lectiu, com per exemple quan els més petits preparen un recital de poesia en veu alta per als seus padrins o com quan els fillols assisteixen de públic en la celebració del Certamen de lectura en Veu Alta intern que es fa al centre per escollir els representants de cada curs que hi participaran.

9.5. La durabilitat de la relació

El temps que durarà l'apadrinament és evidentment també decisió de cada centre. Hi ha experiències de centres que allarguen l'apadrinament fins a tres cursos. Els grans comencen a fer de padrins a 4t de primària i apadrinen alumnes d'15, per exemple. Aquest apadrinament acaba quan els padrins marxen de l'escola a 6è i els més petits ja fan 2n de cicle inicial. En canvi hi ha centres que creen parelles de padrins i fillols per a un sol curs.

La durabilitat i l'estabilitat és important des del punt de vista del vincle, sempre tenint en compte que encara és més cabdal la qualitat del temps de lectura i de vivència que es comparteix.

Així mateix amb el pas del temps de gaudir d'aquesta vivència els fillols van creixent i ben aviat els arriba el moment de convertir-se en *padrins de lectura* dels més petits de l'escola. És un moment molt esperat per als petits: fer-se grans i saber llegir com el padrí que tenen ells. És, en tot cas, un altre moment màgic que inicia novament el cicle que permet créixer en un ambient de bones relacions afectives, benestar i aprenentatge de la llengua i la cultura d'una manera plena.

10. PLANIFICACIÓ. PREPARACIÓ DE L'ACTIVITAT

10.1 Coordinació docent

La importància de la coordinació docent resulta cabdal per poder tirar endavant la proposta amb èxit. Assumir la necessitat d'aquesta coordinació suposa entendre la tasca docent com una responsabilitat compartida i centrada en l'aprenentatge de l'alumnat, en el desenvolupament de les competències que han d'adquirir. És necessari generar una cultura de col·laboració entre els i les mestres que permeti respondre de forma organitzada i coherent a les necessitats educatives del nostre alumnat, optimitzant la intervenció docent.

En aquest sentit, caldrà que el centre disegni temps i espais de trobada entre els docents dels padrins i dels fillols per tal que aquests puguin reflexionar, planificar i coordinar-se respecte de la situació d'aprenentatge. Alguns dels aspectes que cal que coordinin els docents dels padrins i dels fillols són:

- finalitat de l'activitat
- formació de les parelles
- repertori de lectures
- horaris i espais on es desenvoluparan les trobades
- nivell de competència lingüística i lectora de padrins i fillols
- disseny del document de seguiment i avaluació de l'activitat

Com fer les parelles?	Durabilitat	Periodicitat	Temps	Espais
1r - 5è 2n - 6è 14 - 4t 15 - 5è	1 curs 2 cursos	Setmanalment Quinzenalment	30 minuts 45 minuts	Aules dels cursos Biblioteca del centre Pati Aula de desdoblament ...

10.2 La planificació i el seguiment de l'activitat a l'aula dels padrins

El docent que acompanya els padrins de l'activitat *Padrins de lectura* caldrà que planifiqui i ofereixi les eines necessàries per tal que els alumnes puguin desenvolupar l'activitat amb èxit. En aquest sentit, haurà de tenir en compte quatre eixos principals que els padrins necessiten treballar abans d'iniciar l'activitat amb els fillols:

- Tria de la lectura adequada
- Preparació de la lectura en veu alta
- Orientacions per desenvolupar una conversa
- Seguiment i avaluació de l'activitat

Tria de la lectura adequada

El docent, per acompanyar els padrins en la tria adequada de la lectura que faran als fillols, caldrà que seleccioni un repertori de lectures destinades específicament a dur a terme aquesta activitat. En la selecció del repertori s'ha de tenir en compte:

- la diversitat de tipologies textuais que s'ofereixen
- els interessos dels fillols
- el nivell d'aprenentatge de la lectura en què es troben els fillols
- l'itinerari lector

La diversitat i la riquesa són els pilars fonamentals d'aquesta petita col·lecció (Juan i Reyes, 2023), que cal que contingui:

- *Diferents gèneres:*
 - Narració: Contes i relats provinents de la tradició oral, àlbums, llibres de relats, còmics, novel·les, ficció digital.
 - Poesia: Reculls temàtics, monogràfics d'autors/es, poesies il·lustrades, poesia visual.
 - Teatre: Àlbums, obres clàssiques, adaptacions, teatre infantil.
- *Tipologies:*
 - Àlbums
 - Imatgjaris
 - Còmics

- Llibres joc
- Llibres d'artista
- Catàlegs d'exposicions
- Ficció digital
- Revistes literàries infantils

➤ *Equilibri, pel que fa a:*

- Obres clàssiques i contemporànies

És a partir d'aquesta selecció del docent que els padrins podran escollir de manera acurada la lectura que es prepararan per llegir als seus fillols.

Preparació de la lectura en veu alta

El mestre cal que doni orientacions i pautes de com ho han de fer els alumnes per preparar-se la lectura en veu alta per als fillols i, sobretot, cal que s'ofereixi com a model lector davant els alumnes per fer un bon modelatge de com llegeix un lector expert.

Així doncs, el docent ha de tenir en compte la importància de la freqüència amb què llegeix davant els seus alumnes i fer-ho amb uns criteris clars de què és un bon model de lectura. En aquest sentit, per exemple, caldrà destacar la importància del bon ús dels signes de puntuació, fer-los adonar que una bona lectura no va associada a una gran velocitat o potenciar el plaer de passar una bona estona.

Tal com ens recomana el projecte *Veualta*⁴, aquesta preparació de la lectura ha de tenir en compte cinc aspectes clau per esdevenir un bon model lector.

1. Intenció de la lectura en veu alta:

Qui llegeix per a una altra persona ho ha de fer amb compromís i implicació, amb una doble intenció: la de commoure i la de convèncer. Commoure ho aconseguirem mitjançant l'entusiasme i l'expressivitat i convèncer a través de la tècnica.

2. La dicció:

L'entemem com l'art de gaudir de la pronúncia de les paraules. En els mots, les vocals agafen el rol de donar emotivitat i les consonants es presenten amb una funció més descriptiva, donen energia i empenya al text.

3. La veu:

Partim de la nostra essència, de la nostra pròpia veu per llegir amb naturalitat, amb un so net i clar i evitant forçar veus que no ens són pròpies. Cal projectar la veu horitzontalment mitjançant una sensació d'amplitud i alliberar tot el so com una idea de sospir, buidant i ajudant que el so viatgi cap endavant. En el cas de l'aparició de diàleg en el text modificarem la pròpia veu per donar caràcter als personatges, però sempre de manera subtil.

4. El cos:

La posició corporal cal que sigui oberta i relaxada, amb una sensació d'expansió corporal. Tant el

⁴En la pàgina web del projecte podeu trobar un munt de recursos per promoure la literatura i la llengua per mitjà de la lectura compartida en veu alta. Vegeu, concretament: <https://www.lecturaenveualta.cat/tecniques-de-lectura-en-veu-alta/>

gest com el moviment per recolzar el que diem han de ser triats, preparats i no improvisats, per donar èmfasi, afavorir la comprensió i expressar l'emoció.

5. Organització del text:

Cal establir uns punts clau en el text que ens guiïn en la lectura:

- Punt de partida: a partir d'una paraula clau que ens suggereix el text, relacionada amb un estat emocional inicial.
- L'expressivitat en onomatopeies, diàlegs, personatges, cançons.
- Les pauses i silencis per transmetre emocions.
- El ritme, que generalment serà pausat però que anirà canviant en funció del moment de la història.
- L'èmfasi en els moments èpics del text.
- Punt de tancament: expressió de l'emoció final en el tancament de la història.

Un altra manera d'acompanyar l'alumnat en la bona preparació de la lectura en veu alta és presentar-los una base d'orientació que els permeti anar revisant els diferents aspectes de cabdal importància per dur a terme una bona lectura en veu alta. Un exemple és el següent:

Base d'orientació per a una bona lectura en veu alta

Què cal tenir en compte?

Com ho faig?

POSTURA CORPORAL

Mantinc l'esquena recta i els peus tocant a terra (siestic a peu dret).

Conservo una postura natural, transmeto calma i evito el moviment excessiu (com ara el balanceig).

DICCIÓ (VOCALITZACIÓ)

Articulo i vocalitzo bé les paraules, pronunciant correctament els sons.

Faig una lectura entenedora.

ENTONACIÓ I FLUÏDESA

Llegeixo el text amb seguretat i confiança.

Conec les paraules del text i llegeixo sense dubtes. Si m'equivoco, corregeixo fàcilment l'error.

Incorporo canvis de veu i d'entonació en funció del moment de la lectura.

INTERPRETACIÓ EMOTIVA

Transmeto l'emoció dels personatges a través de la veu, el ritme, les pauses...

Gaudeixo i comprenc el que llegeixo.

RITME	Faig pauses durant la lectura i respecto els signes de puntuació.
	Mantinc una velocitat lectora adequada.
	Adapto el ritme de la lectura a la intencionalitat del text.
VOLUM	Projecto correctament la veu.
	Regulo el volum de veu perquè es pugui seguir la lectura amb facilitat.
ADEQUACIÓ AL RECEPTOR	Proposo una lectura adequada al nivell de comprensió lectora del fillol.
	Simplifico el vocabulari més complex.
	Utilitzo estructures gramaticals més senzilles.
	Adequo el ritme de la lectura i/o incorporo repeticions.
	M'eforço per mantenir la qualitat i riquesa lingüística.

També podem oferir estratègies per preparar i assajar la lectura, com ara una guia individual o un referent d'aula:

COM PREPARAR UN TEXT PER LLEGIR EN VEU ALTA⁵

A continuació, es presenten un seguit de recomanacions per preparar la lectura en veu alta amb els padrins. A més, cal que els docents dels padrins destinin un temps de preparació de les lectures en veu alta per tal que els alumnes més grans puguin familiaritzar-se amb el text i practicar-lo prèviament. És recomanable que els mateixos alumnes es comparteixin les lectures entre ells i es puguin ajudar mútuament. D'aquesta manera, l'alumnat pot identificar els aspectes que li calen millorar, els que necessita practicar més, allò que sap fer bé, entre d'altres.

- Llegir el text en silenci.
- Subratllar o encerclar les paraules que són menys conegudes, i repetir-les en veu alta diverses vegades.
- Encerclar els sons o les síl·labes que costen de pronunciar o dels quals fem una lectura més lenta.
- Assegurar-se que s'entén TOT el text.
- Fixar-se en la puntuació. Punts, comes, signes d'admiració, interrogació...
- Jugar una mica amb la intensitat de la veu per donar expressivitat. Si cal, subratllar alguna paraula per emfasitzar més.
- Llegir el text en veu alta.

⁵Del dossier *La lectura expressiva* del Departament d'Ensenyament (2013). Concretament: https://xtec.gencat.cat/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0091/e038df67-e978-493b-bc9d-1a8a953d231f/4_lectura-expressiva.pdf

Orientacions per desenvolupar una conversa

Els alumnes que exerceixen de padrins han de conèixer les responsabilitats que comporta el seu rol, d'entre les quals es troba esdevenir un bon model lector i ser un bon model lingüístic. Per aquest motiu, cal reforçar i acompanyar l'alumnat més gran per tal que es mostri amb confiança i seguretat a l'hora de comunicar-se i expressar-se. Els padrins han de comptar amb diferents estratègies per poder mediar les activitats de lectura.

Aquestes estratègies contempen diversitat de moments de les activitats entre padrins i fillols i, per tant, persegueixen diferents propòsits, com facilitar la comprensió, facilitar l'expressió oral, buscar la interacció conversacional i, també, fer correccions.

Podríem dir que aquestes estratègies tenen l'objectiu de donar feedback al fillol, és a dir, informació de retorn respecte l'acceptació de les seves expressions lingüístiques i comunicatives. Les valoracions del padrí també poden reconèixer l'esforç que fa i, si s'escau, les aproximacions i millores d'expressió verbal. Contribueixen a fer que el fillol se senti acceptat i es trobi bé amb ell mateix i amb el seu interlocutor a més a més de millorar la seva competència lingüística.

Les principals estratègies que es poden posar en marxa són les següents:

Per facilitar la comprensió dels fillols:

- Adaptar el ritme del discurs: a l'hora de comunicar-se, cal adaptar el discurs a les característiques de l'oient. Es pot parlar a una velocitat una mica inferior de l'habitual, ja que parlar més lentament pot afavorir la comprensió dels infants més petits o amb més dificultats.
- Completar el missatge amb el llenguatge gestual: es pot acompanyar el discurs amb gestos il·lustradors que ajudin a augmentar les possibilitats de comprensió de l'interlocutor. És convenient establir contacte visual entre ambdues parts.
- Repetir el missatge, sempre que es cregui necessari, amb la màxima naturalitat, i sense apujar el to de veu.
- Fer pauses: les pauses donen més temps per processar el que ha dit l'emissor i, per tant, faciliten la comprensió.
- Tenir cura de la pronúncia: utilitzar una articulació clara, vocalitzar bé, és a dir, amb poques contraccions i tenint cura de la pronúncia dels finals de les paraules i frases, ja que aquests són portadors de significat (nombre i gènere/persona i temps verbal) i faciliten la comprensió de l'estructura gramatical.
- Exagerar l'entonació: és bo accentuar els elements suprasegmentals de la frase, ja que l'entonació transmet si fem una pregunta, una exclamació, si donem una informació, entre d'altres.
- Simplificar el vocabulari: canviar paraules complexes per altres de més simples, d'ús més freqüent i properes a l'entorn de l'alumne.
- Simplificar la gramàtica: en un moment inicial, es pot simplificar l'estructura gramatical de les oracions i utilitzar enunciats breus i d'estructura senzilla. Cal donar missatges complets, però que continguin només el que és imprescindible per a la seva comprensió. S'ha de treballar per adaptar el llenguatge al nivell de l'alumne, però sense deformar-lo ni empobrir-lo.

Per facilitar l'expressió oral dels fillols:

- Estimular la participació del fillol o de la fillola mitjançant el reconeixement i elogi dels seus encerts: oferir un reforç positiu perquè els alumnes més petits agafin més confiança i seguretat per participar:

P: Molt bé!

Exactament.

Això mateix!

Una gran resposta!

- Facilitar l'oportunitat de participar per mitjà de preguntes més o menys obertes, segons el grau de comprensió i de comunicació oral.
- Donar un temps d'espera perquè l'alumne amb poc domini de la nova llengua pugui intervenir. Cal que el padrí o padrina faci pauses a fi de no crear ansietat. S'haurà, doncs, d'esperar un temps prudencial abans de reformular la pregunta o de donar la resposta.

Per a la interacció conversacional:

- Promoure la participació del fillol a través d'intercanvis verbals: convidar-lo a fer intervencions, mostrar atenció en tot allò que expressa, donar-li alguna pista en el moment de la comunicació, entre d'altres.
- Proposar temes de conversa relacionats amb els interessos i necessitats del fillol, així com del seu entorn immediat.
- Donar models per a la construcció del missatge del fillol, per tal que els pugui reproduir de manera total o parcial.
- Donar pistes per produir un mot o un missatge, quan el fillol o la fillola no recorda el mot o enunciat exacte: es pot fer marcant el començament de la paraula, ajudant-se del gest, definint l'objecte per tal d'ajudar a recordar la paraula que falta, entre d'altres.

Per a fer correccions subtils:

- Fer preguntes d'elecció:

P: Què porta l'àvia a la bossa?

F: "Pescat".

P: Què dius que porta, peix o carn?

- Fer repeticions en forma de pregunta:

P: On és el paquet?

F: Al "suel".

P: El paquet és a terra?

- Fer expansions en forma d'assentiment

P: Què porta als pantalons?

F: Un "parche".

P: Molt bé, el noi porta un pedaç verd als pantalons.

- Demanar clarificació de la producció...

P: A veure si saps dir-m'ho d'una altra manera.

Una altra bona pràctica per preparar la conversa és elaborar, juntament amb els alumnes, un guió de preguntes que faran de bastida de la conversa.

Algunes preguntes, en aquest sentit, podrien ser:

- Què et sembla el llibre que t'he portat?
- T'imagines de què deu parlar?
- Llegim el títol?
- T'has fixat en les il·lustracions de la coberta i la contracoberta?
- Què et sembla aquest personatge? És divertit, oi? Sembla una mica trist, oi?
- Llegim per veure com comença la història?
- Fixa't en aquests dibuixos... Saps què és això?
- Mira, mira què diu... mira què li va passar?
- T'ha passat mai alguna cosa semblant?
- A veure com s'acabarà tot això...
- T'ha agradat la història?
- Busquem la part que més t'ha agradat?
- ...

Malgrat tot, cal assenyalar que aquest temps dedicat a parlar de llibres no només consisteix a anar resolent preguntes sinó que es converteix en un espai de comunicació oral d'èxit que beneficia tant a padrins com a fillols. Es tracta d'un temps dedicat tant a la producció com a la comprensió en l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana esdevé l'eix vertebrador de l'activitat.

10.3 La planificació i el seguiment de l'activitat a l'aula dels fillols

Pel que fa al tutor dels fillols, caldrà que planifiqui i ofereixi les eines necessàries per tal que els seus alumnes puguin desenvolupar l'activitat exitosament. En aquest sentit caldrà que tingui en compte els següents punts:

- *Presentar i explicar l'activitat des del punt de vista del rol del fillol.*
- *Motivar-los a gaudir de les trobades i donar suport per tal que mantinguin una actitud d'escolta.*
- *Engrescar-los a participar en les converses amb els padrins i oferir-los models d'exponents lingüístics per fer-ho.*
- *Fer-los adonar de la necessitat de mantenir-se actius i participatius davant les propostes que els facin els padrins.*
- *Revisar les autoavaluacions de l'alumnat.*
- *Ser model de lectura per als fillols.*

Presentació de l'activitat

El mestre explicarà als alumnes el funcionament de l'activitat i el seu objectiu principal, de manera clara i entenedora. Els explicarà el funcionament a nivell organitzatiu i què s'espera d'ells. A continuació, presentem un exemple de guió d'una sessió d'apadrinament:

1. Saludar-se	Preguntar com estàs, com ha anat la setmana...
2. Moment de la lectura	El padrí/na presenta el llibre i fa la lectura en veu alta.
3. Conversa	Parlar sobre la lectura i intercanviar idees.
4. Activitat	El padrí/na explica l'activitat que ha preparat i la realitzen conjuntament.
5. Autoavaluació	Valorar com ha anat l'activitat, omplir el full de registre...
6. Comiat	Moment d'agraïment i desitjar-se una bona setmana.

Si es tracta d'alumnat que mai ha fet de fillol, es poden convidar alumnes de cursos superiors a explicar la seva experiència als fillols novells.

També és important que el mestre doni model de què s'espera dels fillols en cadascuna de les parts del guió de l'activitat.

Actitud d'escolta

Caldrà oferir indicacions als fillols per tal que facin una bona escolta de les lectures, com ara:

- › És important que estiguen còmodament asseguts per poder gaudir de la història que us llegirà el padrí.
- › És important escoltar amb molta atenció tot allò que us llegeix el padrí.
- › Us caldrà estar en silenci per poder escoltar bé.

Participació en la conversa i en les activitats

- › Quan us trobeu amb el padrí el saludareu. Com podem fer-ho? Què li direm?
 - Bon dia, bona tarda, com estàs?
- › Després de la lectura preguntareu al padrí o contestareu les preguntes que us faci.
 - Què vol dir aquesta paraula?
 - Què hi diu aquí?
 - Què és això?
 - M'ho tornes a llegir?

- *Participareu en les activitats que us proposi el padrí.*
 - *Aquestes dues paraules són iguals*
 - *Aquestes paraules són totes d'animals*
 - *El protagonista es diu com el meu germà!*
 - *Podem llegir el títol junts?*

- *Donareu les gràcies i us acomiadareu.*
 - *Moltes gràcies per aquesta estona.*

10.4 Avaluació de l'activitat

En el currículum per competències, l'avaluació té una funció reguladora de tot el procés d'aprenentatge, atès que ha de permetre decidir i adaptar les estratègies pedagògiques a les característiques de l'alumnat i constatar el seu progrés a mesura que avança en els aprenentatges. Ha de permetre al professorat contrastar el grau d'assoliment per part de l'alumnat dels objectius de les àrees o matèries i de les competències bàsiques i ajustar, si escau, els processos didàctics.

Per a l'alumnat, l'avaluació també esdevé un element essencial per aprendre, ja que els alumnes que constaten el seu progrés i saben regular-se estan més preparats per avançar en els aprenentatges i per seguir aprenent. Per tant, cal cercar estratègies per compartir amb l'alumnat el procés avaluador i fer-lo partícip i protagonista del seu procés d'aprenentatge, i per compartir amb la resta del professorat i les famílies la coherència dels criteris d'avaluació aplicats en les disciplines o activitats escolars.

Cal que el alumnes siguin conscients de tot el procés seguit, que siguin capaços d'usar funcionalment la reflexió sobre la llengua, revisant i reformulant les seves produccions, i que aprenguin a transferir el que han après en altres situacions. El paper del mestre com a mediador i assessor, o el treball cooperatiu amb els companys, poden donar als alumnes el protagonisme i la responsabilitat del seu aprenentatge ajudant-los a valorar el propi treball i a decidir com millorar-lo.

L'avaluació haurà de centrar especialment la seva atenció en les estratègies i els processos que utilitza l'alumne a l'hora d'expressar-se i comprendre i no es pot limitar, per tant, a l'observació i correcció dels resultats.

Allò que s'observa i es valora ens aporta informació sobre què fem, com ho fem i per què ho fem, i ha de tenir una repercussió, en el sentit d'ajustar i millorar les diferents situacions d'aprenentatge.

Orientacions per a l'avaluació. Educació Infantil. Segon cicle.

A continuació us presentem dos exemples de documents que poden ser útils per acompanyar i facilitar el procés d'avaluació de l'alumnat.

Full de registre de les sessions de padrins de lectura:

Aquest registre està pensat perquè el padrí i el fillol puguin fer un seguiment de les sessions que van duent a terme. D'una banda, el padrí anota el número i data de la sessió, explica breument l'activitat que es realitza i completa el document amb alguns aspectes que ha observat del fillol. D'altra banda, el fillol enregistra el seu grau de satisfacció respecte de l'activitat. Aquest full de registre pot completar-se en finalitzar cadascuna de les sessions o es pot acordar emplenar-lo periòdicament.

SESSIÓ NÚM.:

DATA:

LIBRE O DE L'ACTIVITAT:

Poc

Bastant

Molt

El fillol/a ha comprès l'activitat.

El fillol/a ha entès la lectura.

El fillol/a ha seguit amb atenció la trobada.

El fillol/a ha fet preguntes.

El fillol/a ha mostrat interès.

HEM ACABAT L'ACTIVITAT:

 Sí No

OBSERVACIONS DEL PADRÍ:

OPINIÓ DE FILLOL:

T'ha agradat el que has fet?

Rúbrica d'avaluació de la lectura en veu alta:

Aquesta rúbrica està pensada per valorar la lectura en veu alta dels alumnes padrins, tenint en compte diferents aspectes com la postura corporal, la dicció, l'entonació i fluïdesa, la interpretació, el ritme, el volum i l'adequació al fillol.

Per tal d'introduir aquest instrument d'avaluació a l'alumnat, cal que el docent presenti prèviament la rúbrica i analitzi en detall cadascun dels aspectes que es recullen. D'aquesta manera, l'alumnat pot comprendre i integrar tots els elements, pot conèixer com serà avaluat i pot anticipar-se per tal de preparar una bona lectura en veu alta.

Cal tenir present que aquesta rúbrica és una proposta d'instrument d'avaluació i, per tant, és un material flexible i modificable. Es recomana adaptar la rúbrica a les necessitats de l'alumnat i construir conjuntament el seu significat.

Aquesta rúbrica permet dur a terme diferents tipus d'avaluació. D'una banda, una autoavaluació de l'alumnat padrí, ja que en el moment que comprèn els aspectes de la rúbrica pot fer-ne un ús autònom i valorar-se en els

diferents ítems que se'n destaquen. D'altra banda, també permet una coavaluació entre els alumnes que exerceixen de padrins, ja que en el moment de practicar les lectures en veu alta se'ls pot animar a intercanviar opinions a través dels criteris d'avaluació de la rúbrica. Finalment, també està pensada per l'avaluació del docent i recollir evidències per valorar el progrés de la lectura en veu alta de l'alumnat més gran.

Rúbrica de lectura en veu alta:

	Nivell 3 (Avançat)	Nivell 2 (Aprent)	Nivell 1 (Novell)
Adequació del to i lectura expressiva	És capaç d'expressar els sentiments que transmet el text d'una manera correcta i respecta l'ús d'exclamacions i interrogacions. El seu to de veu i expressivitat permet que el fillol mantingui l'atenció en la lectura.	Tot i que fa una lectura monòtona, intenta donar forma (èmfasi) a allò que llegeix i ser expressiu respectant gairebé sempre les exclamacions i les interrogacions. El seu to de veu i expressivitat fa que el fillol mantingui l'atenció en la lectura bona part del temps.	Fa una lectura monòtona, neutra, poc expressiva i confon exclamacions i interrogacions. Sembla una veu digitalitzada, sense emoció ni sentiment. El seu to de veu i expressivitat dificulten que el fillol segueixi amb atenció la lectura.
Correcció	Quan llegeix se l'entén perfectament.	Se l'entén força, però en algun moment no pronuncia d'una manera clara.	No se l'entén quan llegeix.
Ús dels signes de puntuació	Respecta tots els signes de puntuació del text.	De vegades oblida o no fa correctament alguna pausa necessària per a una correcta lectura del text.	No respecta els signes de puntuació pel que fa a les pauses necessàries.
Fraseig	La lectura és molt fluïda independentment de si les frases o paraules són curtes o llargues. Llegeix amb correcció.	Les oracions curtes no presenten cap problema, però en les més llargues la lectura no és tan fluïda i s'entrebanca.	En algunes paraules s'entrebanca i en les frases se salta alguna paraula ("se la menja"). En algun canvi de línia es perd.
Ritme de lectura	Ràpid, fluid i clar. El ritme s'adequa al nivell de comprensió del fillol.	Ràpid i força fluid i força clar. El ritme s'adequa força al nivell de comprensió del fillol.	És força lent. Llegeix molt a poc a poc. El ritme no sempre és adequat al nivell de comprensió del fillol.

Nivell 3 (Avançat)

Nivell 2 (Aprent)

Nivell 1 (Novell)

Adequació al fillol

S'ha adaptat molt bé al nivell de comprensió del fillol i ha fet un ús correcte i acurat de les estratègies d'interacció: simplificar vocabulari, simplificar estructures gramaticals, adequar el ritme, fer repeticions... i ha mantingut la qualitat i la riquesa lingüística.

En general, ha adaptat la lectura al nivell de comprensió del fillol, però ha faltat reforçar alguns continguts o fragments que han causat confusió. Ha fet ús d'algunes de les estratègies d'interacció de manera acurada i adequada.

Li ha costat adaptar la lectura al nivell de comprensió del fillol i li ha faltat fer ús de les estratègies de comprensió.

Diari de seguiment

Per tal de recollir les diferents lectures i activitats que es van duent a terme a cada sessió d'apadrinament, és recomanable elaborar un diari de seguiment per tal de registrar totes les propostes. A continuació, es presenta un exemple de Diari de seguiment, pensat perquè el padrí pugui recollir el que es va fent a cada trobada i pugui explicar breument com ha anat. D'aquesta manera, es podrà saber quines lectures s'han fet, quines han predominat, com s'ha observat el fillol, quina valoració se'n fa, entre d'altres aspectes que es considerin rellevants. Aquest seguiment permet anar ajustant les sessions en funció de tot allò que s'observa i adaptar les trobades a les necessitats detectades.

PADRINS DE LECTURA

-DIARI DE SEGUIMENT-

DATA	QUÈ HEM FET? (TÍTOL DE LA LECTURA. NOM DE L'ACTIVITAT...)	COM HA ANAT?
5/02/2024	Avui hem llegit "Quan neix un monstre" . Item fet hipòtesis. Item repetit algunes rítmes.	El fillol s'ho ha passat bé amb la lectura i s'ha animat a llegir algunes paraules del text.
17/02/2024	Avui hem llegit "Abecedari amagat" . Item jugat a trobar la lletra amagada. Item pensat altres paraules amb aquella lletra.	El fillol estava molt animat trobant les lletres. Ens ho hem passat molt bé jugant a trobar altres paraules amb aquella lletra.
26/02/2024	Avui hem llegit "L'Oca Ruca" . Item conversat sobre allò que ens agradaria fer diferent. Item jugat a trobar paraules repetides.	El fillol ha volgut llegir algunes de les paraules repetides del text. Item parlat sobre "ser diferent" i el fillol ha dit alguns "súperpoders" que li agradaria tenir.

11. RECURSOS

A continuació, es presenta un recull de recursos i materials per acompanyar l'activitat *Padrins de lectura*.

11.1 Contracte d'apadrinament

Aquest contracte té l'objectiu d'establir uns acords entre les dues parts implicades en l'activitat d'apadrinament de la lectura, el padrí o la padrina i el fillol o fillola. Ambdues parts llegeixen i prenen consciència de les responsabilitats i dels compromisos que assumeixen i signen com a mostra de la seva conformitat.

CONTRACTE D'APADRINAMENT

PADRÍ - PADRINA

Jo, en/na _____ del curs _____ de l'escola _____, signo aquest certificat com a padrí/na de lectura de _____ durant el curs 20__- 20__ i em comprometo a:

- Escoltar el meu fillol/a.
- Ser respectuós/a i ajudar en tot allò que pugui.
- Ser pacient.
- Llegir conjuntament durant tot el curs.
- Preparar amb esforç les lectures en veu alta i les activitats que dugui a terme amb el meu fillol/a.
- Conversar i fer preguntes sobre la lectura realitzada.
- Fer servir el català per comunicar-me amb el meu fillol/a.

FILLOL - FILLOLA

Jo, en/na _____ del curs _____ de l'escola _____, signo aquest certificat com a fillol/a de lectura de _____ durant el curs 20__- 20__ i em comprometo a:

- Escoltar el meu padrí o padrina.
- Preguntar si no entenc alguna cosa.
- Estar atent a les trobades amb el padrí/na.

LOCALITAT I DATA:

SIGNATURA DEL PADRÍ/NA: _____ **SIGNATURA DEL FILLOL/A:** _____

11.2 Carnet de padrins i fillols

Aquest carnet està pensat per emplenar-lo i portar-lo el primer dia de l'activitat, quan els padrins/es i fillols/es es coneixen. Pretén ser el primer contacte entre ambdues parts i una mostra simbòlica i identificativa del vincle que inicien. Aquest carnet caldrà portar-lo a sobre en els moments d'apadrinament.

CARNET DE PADRINS DE LECTURA

PADRÍ / PADRINA: _____

FILLOL / FILLOLA: _____

Foto

Il·lustració d'un ocell amb ulleres i un llibre obert.

11.3 Diploma de reconeixement

Aquest diploma s'entrega en finalitzar el curs escolar, quan els padrins acaben la seva tasca i se celebra la festa de comiat. Pretén ser un reconeixement i una mostra d'agraïment de la feina assumida pels alumnes més grans.

DIPLOMA DE PADRÍ/NA DE LECTURA

L'ESCOLA _____ ATORGA AQUEST DIPLOMA A L'ALUMNE/A

NOM I COGNOM

EN RECONeixEMENT A LA SEVA TASCA COM A PADRÍ/NA DE LECTURA

CURS 20__ - 20__

GRÀCIES!

Il·lustracions: medalla d'or, ocell amb ulleres i llibre, i un somriure.

11.4 Guia per ser un bon padrí o una bona padrina de lectura

Aquesta guia recull les diferents accions que el padrí ha de tenir en compte quan realitza l'activitat de *Padrins de lectura*. Es recomana llegir la guia conjuntament i deixar-la en algun lloc visible de l'aula, per tal que es pugui consultar sempre que es necessiti.

GUIA PER A SER UN BON PADRÍ/NA DE LECTURA

01 COM PUC AJUDAR?

- Fes servir el català per parlar amb el teu fillol/a.
- Utilitza estratègies per animar-lo a parlar en català.
- Manté una actitud d'interès i ganes per la lectura i engresca'l a participar de les activitats.
- Sigues respectuós i pacient.
- Mostra-li atenció i ganes d'escoltar-lo.
- Recorda que ets un bon model de lectura i d'expressió oral.

02 COM COMENÇO?

- Abans de començar a llegir, observeu la portada i el títol.
- Fes-li algunes preguntes:
 - De què et sembla que pot tractar el llibre?
 - Creus que el títol és llarg o curt?
 - Coneixes alguna lletra del títol?
 - Saps què diu el títol?

03 QUÈ FAIG DURANT LA LECTURA?

- Assegura't que comprèn totes les paraules.
- Comprova que està atent/a.
- Pots aturar la lectura per preguntar-li: "què creus que passarà?".
- Abans d'arribar al final, pots preguntar-li: "com creus que acabarà?".
- Si no coneix alguna lletra, pots reproduir-li el so.
- Fes servir estratègies per retomar la conversa al català, si és necessari.

04 COM FAIG EL TANCAMENT?

- Comprova que ha entès la lectura fent-li preguntes: què li ha passat al protagonista? T'ha agradat el final? Te l'esperaves?
- Procura que et respongui amb una explicació, més enllà del sí o no.
- Pots preguntar-li si li ha recordat a algun altre conte que coneix (per l'argument, pels personatges...).
- Esbrina si li ha agradat el llibre per poder anar coneixent els seus gustos literaris.

GAUDEIX DE L'EXPERIÈNCIA!

11.5 Passos per preparar una lectura en veu alta

Aquesta guia presenta els diferents passos que els padrins han de tenir en compte a l'hora de preparar les lectures que posteriorment llegiran en veu alta als seus fillols. Cal insistir en la preparació prèvia, ja que d'aquesta manera podran oferir lectures de qualitat i un bon model per als fillols.

Aquesta infografia està pensada per ser un recurs d'aula per tal que els padrins puguin consultar en el moments de preparació de les sessions amb els fillols. Aquest document recull els passos que, en un primer moment, el padrí ha de dur a terme per poder treballar i integrar la lectura. Un cop s'han dut a terme aquests passos, caldrà que el padrí faci l'exercici de posar-se en el lloc del fillol i pensi en les possibles dificultats que podria trobar-se durant la lectura: vocabulari desconegut, interpretació de les il·lustracions, entre d'altres.

Així doncs, cal treballar el text amb profunditat i detectar aquells aspectes que poden causar dificultat a l'hora de compartir la lectura amb el fillol, ja que aquest és el destinatari de l'activitat. En aquest punt de la preparació és quan es produeix un aprenentatge ric per al padrí, ja que pensa en el receptor de l'activitat, procura adaptar-se i adequar-se a les seves necessitats i anticipa possibles dificultats i solucions. Una bona preparació de l'activitat és la clau per fomentar l'aprenentatge competencial de l'alumnat més gran, ja que els reptes que haurà d'anar resolent posaran de manifest les seves habilitats i les seves capacitats resolutives.

COM PREPARAR UN TEXT PER LLEGIR-LO EN VEU ALTA

- Fer una primera lectura del text en silenci.
- Subratllar o encerclar les paraules que son menys conegudes, i repetir-les en veu alta varies vegades.
- Encerclar els sons que costen de pronunciar i que fan alentir el ritme de la lectura.
- Assegurar la comprensió de tot el text.
- Fixar-se en els signes de puntuació: punts, comes, interrogants, signes d'exclamació...
- Jugar amb la intensitat de la veu per donar expressivitat: encerclar aquelles paraules que cal emfatitzar.
- Practicar la lectura del text en veu alta.
- Rellegir el text en veu alta i en silenci varies vegades.
- Entrenar la lectura: posició del cos, ritme de la lectura, veu...
- Gaudir durant la lectura i la posada en escena.

11.6 Estratègies per mantenir la conversa en català

Aquest document està pensat per ser un referent d'aula en el moment de l'apadrinament, ja que recull diferents estratègies per tal que els padrins puguin mantenir la conversa amb els seus fillols en català. Cal preparar l'alumnat més gran per tal que esdevingui conscient que la llengua de comunicació durant l'activitat és el català i que exerceix de model lingüístic per al seu fillol. Per aquest motiu, cal treballar amb el padrins l'adequació del seu discurs i oferir-li pautes i estratègies per tal que pugui adaptar-se a les demandes comunicatives del seu fillol.

ESTRATÈGIES PER MANTENIR LA CONVERSA EN CATALÀ

- Parlar més a poc a poc de com ho fem habitualment.
- Acompanyar les nostres paraules amb gestos.
- Repetir el missatge, si és necessari.
- Fer pauses.
- Pronunciar amb claredat.
- Fer entonacions exagerades per destacar alguna emoció o fet important.
- Utilitzar un vocabulari senzill.
- Animar els fillols a participar de la conversa.
- Destacar i reconèixer allò que el fillol/a fa bé.
- Proposar temes de conversa que siguin d'interès per al fillol/a.
- Donar pistes per produir una paraula.
- Començar la frase perquè el fillol/a l'acabi.

SOM MODELS LINGÜÍSTICS PER ALS NOSTRES FILLOLS

11.7 Circular informativa per a les famílies

A continuació, es presenta un exemple de circular per enviar a les famílies sobre el desenvolupament de l'activitat *Padrins de lectura* i els aspectes funcionals que cal que coneguin:

Benvolgudes famílies,

Us informem que durant aquest curs escolar, els vostres fills/es participaran a l'activitat *Padrins de lectura*. Aquesta activitat consisteix en una trobada setmanal entre alumnes d'**15** i alumnes de **6è** en què es realitzen activitats de foment i gust per la lectura. Els objectius que es pretenen assolir són:

- Fomentar la convivència i la cooperació entre cursos.
- Afavorir la comunicació de l'alumnat de diferents nivells educatius.
- Millorar la competència lectora dels alumnes.
- Educar en la responsabilitat i en el compromís.
- Fomentar l'aprenentatge entre iguals.
- Gaudir de la lectura.
- Potenciar l'ús de la biblioteca escolar.

Aquesta activitat presenta un gran potencial d'aprenentatge per als alumnes més grans, ja que aquests aprenen mentre expliquen i s'adapten a les necessitats dels alumnes més petits. Això suposa un repte que dona resposta a les competències del currículum.

Cada infant d'**15** tindrà assignat un company/a de **6è**, el qual assumirà el rol de "padrí/na de lectura" per a tot el curs escolar. Les trobades es faran tots els **dijous a la tarda** i tindran una durada de **45 minuts**. Aquesta activitat es començarà a dur a terme **a partir del mes d'octubre**.

Aquest és el quart curs que es realitza l'activitat *Padrins de lectura* a l'escola. Destaquem que ha estat sempre valorada amb gran èxit per part dels mateixos alumnes i dels mestres implicats.

Esperem que, un cop més, puguem gaudir d'aquesta activitat. Des de casa, podeu contribuir conversant amb els vostres fills/es sobre allò que han fet amb el seu padrí/na o fillol/a de lectura i sobre quina ha estat la seva experiència.

Els vincles que s'estableixen entre padrins/es i fillols/es acaben sent molt especials.

Atentament,

Mestres de l'escola

12. EXPERIÈNCIES

L'activitat *Padrins de lectura* és una proposta educativa que ja fa temps que s'implanta en alguns centres educatius. La majoria dels centres que opten per oferir aquesta experiència educativa valoren molt positivament la seva pràctica i en destaquen molts avantatges i beneficis. Malgrat la seva popularitat, convé recordar que aquesta activitat requereix d'un procés de planificació i reflexió per part dels docents.

L'èxit conegut de l'activitat de *Padrins de lectura* ha fet que molts centres educatius s'hagin aventurat a portar a terme aquesta proposta. Per aquest motiu, a la xarxa es pot trobar un gran nombre d'experiències enregistrades per diverses escoles, que n'expliquen el funcionament amb detall, comparteixen les opinions i valoracions dels agents implicats, mostren els materials utilitzats, entre d'altres. Malgrat compartir unes característiques comunes, un altre dels avantatges de la proposta és que cada centre educatiu pot introduir variacions i adequar-la al seu context. És per això que cal destacar la singularitat d'aquesta proposta.

A continuació, es presenten exemples d'alguns centres educatius que han apostat per aquesta activitat i que es mostren satisfets dels resultats que n'observen.

UN PROJECTE TRIDIMENSIONAL

A la població de L'Escala, tres centres educatius participen de l'activitat de *Padrins de lectura*, implicant l'aula oberta de l'institut, quatre cursos de l'escola L'Esculapi de primària i un grup de l'escola bressol municipal.

Aquest intercanvi tridireccional potencia la pluralitat del projecte i es proposa potenciar la socialització i el vincle entre l'alumnat, reforçar el seu gust i interès per la lectura i promoure el seu hàbit lector, al mateix temps que els alumnes practiquen les seves habilitats lectores.

ELS PADRINS: LA PREPARACIÓ

L'escola L'Esculapi (L'Escala), amb molts anys d'experiència duent a terme l'activitat de *Padrins de lectura*, considera que una de les claus per aconseguir l'èxit de l'experiència és la preparació de l'alumnat que exerceix de padrí. Els padrins necessiten sentir la confiança i seguretat que estan preparats per a acompanyar els seus fillols. Per això, prèviament es treballa amb ells les seves responsabilitats com a padrí, què s'espera d'ells, com han d'actuar, què han de fer, entre d'altres. A més a més, també se'ls ajuda a fer la selecció de les lectures i, sobretot, se'ls demana que practiquin la lectura abans de dur-la a terme. Els padrins de l'Escola L'Esculapi estan molt entusiasmats amb el seu rol i comprenen la importància d'una bona preparació.

ELS FILLOLS: L'AGRAÏMENT

Un dels aprenentatges que ofereix l'activitat *Padrins de lectura* i que s'ha anat destacant al llarg d'aquestes pàgines és el desenvolupament de les habilitats comunicatives orals i d'estratègies conversacionals, d'entre les quals es troba la cortesia lingüística.

En aquest cas, els alumnes de l'Escola Campclar de Tarragona que exerceixen de fillols mostren el seu agraïment cap a la tasca del padrí i destaquen alguna de les activitats que han realitzat conjuntament.

Aquesta pràctica s'emmarca en un context de comunicació real en què es dona veu al fillol, s'incentiva la seva expressió oral i es fomenta la seva reflexió. Alhora, el padrí es converteix en receptor i rep el seu reconeixement, de manera que afavoreix la bidireccionalitat i reciprocitat de la proposta.

EL COMIAT

Després de tot un curs intercanviant experiències, padrins i fillols esperen poder-se acomiadar. Per això, l'escola El Molí de Vent (Torredembarra) prepara una cerimònia de comiat en què s'agraeix la implicació de tots els alumnes i s'atorga un diploma de reconeixement a tots els padrins.

Un cop més, és una oportunitat per reconèixer la feina del padrí i agrair el seu rol.

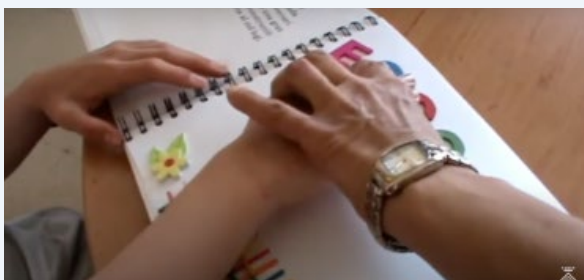

UNA ALTRA EXPERIÈNCIA DE PADRINS DE LECTURA

El CPEE Sant Rafael de Tarragona també aposta per l'apadrinament lector entre l'alumnat del centre. Els alumnes més grans preparen les lectures per poder-les compartir amb els seus fillols i també n'incorporen estímuls sensorials, imatges i imatges amb relleu per tal d'adaptar-les a les diferents necessitats de l'alumnat. Les trobades entre padrins i fillols són setmanals, per afavorir el vincle entre ells que provoqui un augment en l'interès i les ganes per retrobar-se.

El centre educatiu destaca que la proposta dels *Padrins de lectura* els permet reforçar el treball col·laboratiu, potenciar l'autoestima dels joves i infants, promoure la seguretat en un mateix i incentivar l'interès per la lectura, entre d'altres.

13. I ARA QUÈ?

Passos per començar o revisar la proposta de *Padrins de lectura*:

			
COORDINACIÓ DOCENT			
1. Programar espais de coordinació entre els docents dels cursos implicats en l'apadrinament de lectura.			
2. Acordar els criteris per formar les parelles lectores i formar-les.			
3. Decidir el temps, l'espai i la durada de les trobades entre padrins i fillols.			
4. Elaborar el contracte d'apadrinament que reculli les funcions i responsabilitats del rol de padrí i de fillol per tal que signin ambdues parts.			
5. Seleccionar el repertori de lectures, tenint en compte els criteris de selecció per fer una tria acurada.			
6. Dissenyar conjuntament el document de seguiment i avaluació de l'activitat.			
7. Comunicar a les famílies l'inici de la proposta de l'activitat Padrins de lectura mitjançant una circular.			
8. Planificar la primera sessió de trobada entre padrins i fillols.			
9. Decidir altres moments de trobada entre padrins i fillols: sortides a la biblioteca, dies especials...			
10. Preparar el tancament i festa de comiat de l'activitat (diplomes, agraïments...).			

TUTOR DELS PADRINS

11. Compartir les funcions del rol de padrí.

12. Acompanyar en la tria de les lectures, oferint varietat i diversitat de gèneres.

13. Acompanyar en la preparació de les lectures en veu alta.

14. Oferir orientacions per guiar la conversa, incloent activitats relacionades amb la lectura.

15. Dissenyar l'avaluació de l'activitat.

TUTOR DELS FILLOLS

16. Compartir les funcions del rol de fillol.

17. Animar-los a gaudir de les trobades i a mantenir una actitud d'escolta.

18. Engrescar-los a participar de les converses amb el padrí i oferir-los models.

19. Motivar-los a mantenir un rol actiu durant les trobades amb el padrí.

20. Revisar les autoavaluacions dels fillols després de les trobades.

14. BIBLIOGRAFIA

- Cassany, D. et al. (1993). Ensenyar llengua. Graó.
- Cela, J. (1996). Amb lletra petita. Edicions 62.
- Colomer, T (2017). "La literatura es el mejor instrumento para adquirir muchas competencias". *El Blog de Educación y TIC* . <https://blog.iching.com/teresa-colomer-la-literatura-mejor-instrumento-adquirir-muchas-competencias/> [Consulta: 18 d'octubre de 2024]
- Cruz, J. (2023). *Un marco para el desarrollo de la competencia lectora*. Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.
- Del Río, M. J. (1995): *Psicopedagogía de la lengua oral. Un enfoque comunicativo*. Horsori.
- Duran, D., i Miquel, E. (2006). L'aprenentatge entre iguals com a recurs per a l'atenció a la diversitat. Dins Pujolàs, P.; Lago, J.R. (coord.). *Cap a una educació inclusiva: crònica d'unes experiències* (vol. 1, p. 187-217). Eumo.
- Duran, D., i Monereo, C. (2021). *Entramat. Mètodes d'aprenentatge cooperatiu i col·laboratiu*. Horsori.
- Departament d'Educació. Direcció General d'Educació Inclusiva (2023), *Aprenentatge educatiu. Mesures i suports universals en el centre educatiu. Orientacions per als centres en la planificació de mesures i suports universals*. https://documents.espai.educacio.gencat.cat/documents_publics/Centres/Mesures_suports_universals/3_aprenentatge_cooperatiu.pdf [Consulta: 11 d'agost de 2024]
- Departament d'Ensenyament. Servei d'Immersion i Acol·liment Lingüístics (2013). *La lectura expressiva. Una proposta didàctica per treballar la lectura*. https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0091/e038df67-e978-493b-bc9d-1a8a953d231f/4_lectura-expressiva.pdf [Consulta: 13 d'agost de 2024]
- Departament d'Educació. Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica (DOGC núm. 8762 - 29.09.2022)
- Departament d'Educació. Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. (DOGC núm. 8851, 09.02.2023)
- Departament d'Educació. Ordre ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. (DOGC núm. 7148, 23.06.2016)
- Fundació Enciclopèdia Catalana. (s. d.). *Veualta*. <https://www.lecturaenveualta.cat/> [Consulta: 14 d'agost de 2024]
- Fons, M. (1999). *Llegir i escriure per viure*. La Galera.
- Gumperz, J. J.; Hymes, D. H. (1972). *Directions in sociolinguistics. The Ethnography of Communications*. Holt McDougal.
- Juan, A.; Reyes, L. (2023). *La lectura literària a primària. Orientacions per a l'ensenyament de la literatura*. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya.
- Sota, T. (2015). *La lectura en veu alta. El gust de llegir, el plaer d'escoltar*. Text La Galera.

Bibliografia complementària:

- Bilton, C., i Tillotson, S. (2023). *Millorar les habilitats d'alfabetització a infantil i primer cicle de primària*. Guia EduCaixa, 223. Fundació la Caixa. [Original: *Improving Literacy in Key Stage*. Education Endowment Foundation.]
- Bueno, D.; Forés, A.; Ruiz, A. (2023). *Els beneficis de la lectura en veu alta*. Enciclopèdia Catalana.
- Colilles, M.; Juan, A.; Roig, M. (2023): *La lectura literària a infantil*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació.
- Cruz, J. (2023). *Un marco para el desarrollo de la competencia lectora*. Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.

- Departament d'Educació. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa (2004). *L'ús del llenguatge a l'escola. Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats de comunicació i llenguatge*. https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/us-llenguatge-escola/lus_llenguatge_lescola.pdf [Consulta: 12 d'agost de 2024]
- Departament d'Ensenyament. Servei de Suports i Recursos Lingüístics (s. d.). *Gèneres discursius. Tractament Integrat de Llengua i Continguts*. <https://projectes.xtec.cat/tilc/elements-tilc/que-ensenyar/generes-discursius/> [Consulta: 14 d'agost de 2024]
- Palou, J., i Bosch, C. (coord.) (2005). *La llengua oral a l'escola. 10 experiències didàctiques*. Graó.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Educació
i Formació Professional**

